

M. A Sem - 4 (Four)

Persian Core-508 - Rubaiyat-e-Umar Khaiyam

Time : 02.00 Hours]

[Total Marks : 50

નોંધ: આ પ્રશ્નપત્ર કુલ બે ભાગ પર આધારિત છે. પહેલા ભાગમાં કુલ આઠ(૮) પ્રશ્નો છે જેમાંથી કોઈ પણ ત્રણ(૩) પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રશ્નપત્રના બીજાભાગમાં કુલ સોળ(૧૬) પ્રશ્નો છે જેમાંથી કોઈ પણ આઠ (૮) પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. પ્રશ્નપત્રમાં છપાયેલ પ્રશ્નનો નંબર ઉત્તરવહીમાં લખો.

(ભાગ-૧)

પ્રશ્ન : 1

નીચેની ફરસીની કાવ્ય પંક્તિઓનું ગજરાતીમાં ભાષાંતર કરો. (કોઈ પણ સાત)

14

زین تعبیه جان هیچ کس آگه نیست	در پرده اسرار کسی را ره نیست	(۱)
می خور که چنین فسانه ها کوتاه نیست	جز در دل خاک گیچ منزل گه نیست	
بنی باده ارغوان نمیباید زیست	ابر آمد و باز بر سر سبزه گریست	(۲)
تا سبزه خاک ما تماشا گه کیست	این سبزه که امروز تماشه گه ماست	
آهو بچه کرد و شیر آرام گرفت	آن قصر که جمشید در او جام گرفت	(۳)
دیدى که چگونه گور بحرام گرفت	بهرام که گور می گرفتى همه عمر	
ثون لاله رُخ و چو سرو بالادست مرا	هر چند که رنگ و بوی زیباست مرا	(۴)
نقاش ازل بهر چه آراست مرا	معلوم نشد که در طربخانه خاک	
کاهے رند خراباتی و دیوانه ما	آمد سحرے ندا ز میخانه ما	(۵)
زاں پیش که پر کنید پیمانہ ما	بر خیز که پر کنیم پیمانہ ز مئے	
حل کن به جمال خویشتن مشکل ما	بر خیز و بیا بتا برائے دل ما	(۶)
زاں پیش که کوزہ کنند از گل ما	یک کوزه مئے بیار تا نوش کنیم	
تلقین ز شراب و جام گوئید مرا	چوں در گزرم بباده شو ئیدم مرا	(۷)
از خاک در میکده بوئید مرا	خوا بید بروز حشر جوئید مرا	
حاله خوش کن تو این دل شیدا را	چوں عهده نمی شود فردا را	(۸)
بسیار بتابد و نیابد مارا	مئے نوش بما بتاب این ماه که ماه	
گه گاه نه بر دوام خوانند اورا	قرآن که به بین کلام خوانند اورا	(۹)
کاندر همه جا مدام خوانند را	در خط پیاله آیتے روشن هست	
بنیاد مکن تو حیلہ و دستاں را	گر مئے نخوری طعنه مزن مستان را	(۱۰)
هر چند که رنگ و روئے زیباست مرا	تو فخر بدین کنی که من مے غلامست آن را	

પ્રશ્ન : 2

“عمر خیام” ની સાહિત્યક સેવાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

14

પ્રશ્ન : 3

“રુબાય” એટલે શું? ફારસી સાહિત્યમાં તેના ઉદ્ભવ અને વિકાસની રૂપરેખા આપો.

14

(P.T.O.)

- પ્રશ્ન : 4 “عمر خیام” ના સમયની રાજકીય અને સાહિત્યક પરિસ્થિતિ વર્ણવો. 14
- પ્રશ્ન : 5 “عمر خیام” ના સમકાલીન કવિઓથી પરિચિત કરાવો. 14
- પ્રશ્ન : 6 “رُبَاعِي” ના પ્રખ્યાત કવિઓનો સવિસ્તાર પરિચય આપો. 14
- પ્રશ્ન : 7 “عمر خیام” ના જીવનની વિસ્તૃત વિગતે માહિતી આપો. 14
- પ્રશ્ન : 8 “تذکره لباب الاباب”(عوفی) ના રચેતા અને તેની વિષય વસ્તુ ઉપર લખો. 14

(ભાગ-૨)

- પ્રશ્ન : ૮ નીચે આપેલા પ્રશ્નો માંથી કોઈ પણ આઠ (૮) પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 08
- (1) “ગીરીસતન ઝન” એ ફક્ત ખૈયામની રૂબાઈ શોધી કાઢવા કઈ યુક્તિ અપનાવી હતી?
 - (2) “رُبَاعِي” ના છંદની ઓળખ આપનાર પ્રથમ બે કવિઓના નામ આપો.
 - (3) રૂબાઈ ઇરાનના કયા શહેરમાં અસત્તિવમાં આવી?
 - (4) રૂબાઈ કી શોઘનો શ્રેય કોના સિરે જાય છે?
 - (5) “مجمع الفصحا” લેખક કોણ છે?
 - (6) “عمر خیام” ની કુનિયત શું છે?
 - (7) રૂબાઈ ઇરાનના કયા શહેરમાં અસત્તિવમાં આવી?
 - (8) ખૈયામ નો લકબ શું હતો?
 - (9) “حکیم بو علی سینا” ની રૂબાઈઓ કોણે છપાવી હતી?
 - (10) “طرب نامه” ના નામથી કયા કવિએ રૂબાઈઓ રચી છે?
 - (11) રૂબાઈ લખનાર સૌથી પહેલા કવીઓનો નામ શું છે?
 - (12) “آواره گرد رُبَاعِي” કોને કહેવાય છે?
 - (13) પ્રથમ રૂબાઈ કયા છંદમાં રચાઈ હતી?
 - (14) ફારસી ભાષામાં કયા કવિને “ابو الأبياء” કહેવામાં આવે છે?
 - (15) “ابو نصر فارابی” એ કયા પ્રકારની રૂબાઈઓ લખી છે?
 - (16) ફારસીના કયા કવિની રૂબાઈઓમાં ગામડાની ભાષા વપરાઈ છે?